

a) Op school gaan, zich laten onderwijzen, is onmisbaar element in de navolging van Christus.

b) Leer en leven, belijdenis en wandel kunnen niet van elkaar worden losgemaakt.

ad a) Men pleegt van ons nog al eens te zeggen, dat we veelzins „Zondags-christenen” zijn. Men bedoelt daar dan mede, dat we 's Zondags het, zoo gezegd, wel heel nauw nemen. Maar die zelfde kerkgangers moet men vooral niet bezig zien in de week, in hun handel en wandel van iederen dag.

Dit zwaard moet zich wel keeren, tegen wie het hanteert. Vanuit hun eigen gezichtspunt bezien, zouden zij zelf dan den naam „in-de-weeksche Christenen” verdienen. Wij zien natuurlijk af van het gebruik van dergelijke terminologie. We houden ons aan de belijdenis (Zondag 38 van den Cath.) die zegt, dat wij al de dagen van ons leven van onze booze werken hebben te „vieren” en constateeren door het geloof, dat we Christus willende volgen inzonderheid op den Sabbath tot de gemeente Gods naarstiglijk hebben te komen om Gods Woord te hooren.

Daarbij constateeren wij dus evenzeer, dat wie die onderlinge bijeenkomsten nalaat de navolging van Christus op dat punt verzuimt.

Dit is hoogst ernstig omdat — dit ad b) — leer en leven, belijdenis en wandel niet van elkaar mogen worden losgemaakt. Het verband tusschen die beide wordt zoo duidelijk aangegeven door wat de Catechismus zegt over goede werken! Op de vraag: Maar wat zijn goede werken? luidt het antwoord: „Alleen die uit een waar geloof, naar de wet Gods, Hem ter eere geschieden en niet, die op ons goetdunken of menscheninzettingen gegrond zijn.”

Werken heeten alleen goed als ze uit een waar geloof zijn. Maar dat geloof wordt gewerkt en versterkt door prediking van het Evangelie. Dus moeten we naar de kerk.

Werken heeten alleen goed, wanneer ze naar de wet Gods zijn. Daarom, zoo belijden we, laat God ons de tien geboden scherpelijk prediken. Dus moeten we naar de kerk.

Kortom: in de Schrift wordt ons voorgehouden, dat kerk en koninkrijk Gods met elkander in onlosmakelijk verband staan. De kinderen des koninkrijks moeten 's Zondags naar de kerk. Want daar krijgen ze van hun plicht een klaar bericht.

We moeten ons dan ook bij beoordeling niet laten leiden door wat voor oogen is. Waar de verkondiging van Christus' verzoenend lijden en sterven achterwege blijft of geheel op den achtergrond gedrongen wordt, daar zijn wij genoodzaakt een groot vraagteken te zetten achter zgn. goede werken. Heiligmaking rust op rechtvaardigmaking. Geest en bloed van Christus zijn niet te scheiden. En wie het probeeren wil vreeze zich een oordeel te werken. Het oordeel, dat rust op en voltrokken wordt aan degenen die, om met Paulus te spreken wel een ijver tot God hebben, maar „niet met verstand”.

Y.

J. K.

UIT DE SCHRIFT

Het waarachtige licht.

Het waarachtige licht, hetwelk ieder mensch verlicht, komende in de wereld. Joh. 1:9. (Vertaling Dr. C. Boerma.)

Op velerlei wijze wordt in de Heilige Schrift gesproken van de heerlijkheid van onzen Heere Jezus Christus; hier wordt onze Heere Jezus Christus geprezen als het waarachtige licht.

Vooreerst dus als licht, en de apostel wil daarmee zeggen, dat de Heere Jezus degene is, die vroolijkheid, blijdschap geeft, die heil verschaft.

Wat de psalmist roemt in God (Ps. 27), dat Hij zijn licht is en zijn heil, dat zegt de apostel van onzen Heere Jezus: Hij is het licht, dat vroolijkheid en blijdschap schenkt.

En Hij is het waarachtige licht. In de dagen, dat de apostel zijn evangelie schreef, waren er velen, die meenden, dat Johannes de Dooper door God gezonden was als het Licht, en dat de Heere Jezus den Dooper verdreven had uit zijn rechtmatige plaats: neen, zegt de apostel, de Heere Jezus is het waarachtige licht.

Tegenover de maan heeft de zon het waarachtige licht; de maan is er, omdat de zon er is, de maan ontleent zijn licht aan de zon. Welnu, zoo roept de apostel zijn lezers toe, Johannes de Dooper is er slechts, omdat de Heere Jezus er is, hij ontleent zijn licht, dat groot is, aan het waarachtige licht, den Heere Jezus.

Wij behoeven niet meer te kiezen tusschen den Dooper en Christus. Maar daarom, ons wordt niet minder ander licht aangeboden en aangeprezen boven het waarachtige licht. Alleen Hem zullen we aannemen; Hij alleen geeft heil, vroolijkheid, Hij alleen is het licht door de vergeving der zonden, die gave des Geestes, het recht op het eeuwige leven, Zijn kracht om den Satan en de zonde te overwinnen.

En, zegt de apostel, dat licht was komende in de wereld. Door deze woorden worden we ver-

plaatst in den tijd, toen Johannes de Dooper predikte in de woestijn. Toen was het licht reeds gekomen. Toen was de Heere Jezus reeds nabij de dertig jaar.

Het Licht was er dus al, en toch, het was komende. We moeten het vergelijken met den opgang van de zon. Dat opkomen is pas beëindigd, als de zon weer gaat neerdalen.

Zoo was ook dat Licht reeds aan de kimmen, toen de Dooper sprak van het waarachtige licht, maar de zon des heils was nog niet tot haar hoogtepunt geklommen; daarom was het Licht nog steeds komende, maar het was er dan toch.

Ja, het was er dan toch. Eeuwen geleden was het al beloofd, het was al toegezegd aan Adam, Abraham had er al op gehoopt, David had het verwacht, maar het kwam maar niet... velen van Gods volk hadden den moed al opgegeven, waren de verwachting der vaderen vergeten of hadden haar mismaakt, en toch kwam het, Johannes ziet het Licht aan de kimme staan.

Nog noemt de Heilige Schrift Christus. Die gekomen is, den Komende. Hij komt in volle majesteit en met volheid van genade, zooals Hij eenmaal gekomen is. Velen zijn Hem vergeten, maar God is Zijn belofte niet vergeten. Hij zal komen, en de tijd is nog maar kort. De einden der aarde zijn reeds op ons gevallen. Dat we Hem dan toch verbeiden, die zekerlijk en snellijk komt.

* * *

En Hij is het Licht, dat verlicht een iegelijk mensch. Hij is het, die aan een ieder mensch zaligheid, heil, blijdschap geeft.

Hoe nu? Worden dan alle menschen zalig, gelijk zij door Adam verdoemd zijn geworden?

Neen, zeggen de andere Schriften en zegt dies ook deze Schrift het. Johannes bedoelt: er is bij Hem geen aanneming des persoons. Hij verlicht Joden en Heidenen, rijken en armen, slaven en vrijen, Farizeërs en schare, die de wet niet kent, „geestelijke, ziele- en vleeschelijke” menschen.

Ze mogen allen komen tot Hem. Hij spreekt de armen in Zijn kerk zalig, maar ook Jozef van Arimathea is Zijn discipel, het is aan de kinderen geopenbaard, maar ook Paulus, Apollos en de schrijver van den brief aan de Hebreërs worden door Hem verlicht. Een schare van priesters wordt aan het geloof gehoorzaam, en ook Samaritanen vinden den weg tot Hem. Hij verlicht een iegelijk mensch.

* * *

Hij verlicht ieder mensch. Gode zij dank, er mag veel verschil onder de menschenkinderen zijn, in de uitbreiding van de gaven en schatten van Christus is bij God geen aanneming des persoons. Gezegend zij de kerk, waarin ze allen vergaderd worden, zonder eenig onderscheid, waarin ze allen komen tot één Doop en kris-kras door elkander zitten aan één avondmaalstafel: rijken, armen, geleerden, dommen, ingeleiden, weinig-verzekerden, Joden, Ariërs, ouden, jongen, verlicht wordende door dien Eenigen, die hun vroolijkheid, blijdschap, vreugde geeft.

Hallelujah, mijn ziel maakt groot den Heer, Die hen allen wil aannemen en ook mij wil aannemen. En laat ik nu niet denken, dat het is om mijn nientwil, om een van mijn voortreffelijkheden, om mijn armoe, of om mijn „kind” zijn, of mijn „geestelijk” zijn of om mijn kennis van het Woord, of wat ook maar — Hij verlicht een iegelijk mensch. Geen aanneming des persoons.

M.

M. Vr.

KERKELIJK LEVEN

Academisch Statuut tegenover ficties van academici.

In ons artikel van verleden week lieten we de Hooger-Onderwijs-wet spreken. Het resultaat was, dat we behalve wat toen reeds opgemerkt is, thans nog constateeren moeten, dat prof. Hepp zich vergist, als hij beweert, dat „van de theologische faculteit (der V.U.) voor een deel het ius promovendi, het promotierecht der geheele Universiteit afhangt”. Dat is niet waar, het is een fictie. Als de V.U. haar theologische faculteit eens aan de kerken wilde overdoen, zou ze evengoed „universiteit” blijven heeten; net als vroeger, toen ze nog onvollediger was dan tegenwoordig. En haar effectus civilis zou kunnen blijven, als er maar een genoegzaam aantal faculteiten overblijft. De theologische faculteit staat daar buiten. Ja, stel eens, dat de theologische faculteit der V.U. zou doen, wat ze wilde, en bij de beslissingen inzake toekenning der niet-theologische doctorale graden wilde meespreken, dan zou zij ingaan tegen de wet. Juist dat zou een „krachtproef met de overheid beteekenen”; beter gezegd: een overtreding van de wet.

Het is goed, met deze nuchtere feiten te rekenen, opdat de uiteraard goedbedoelde, maar daarom niet minder fatale mythe, waarmee men de kerken in vergadering, en ook in zulke perspolemie, op een dwaalspoor brengt, niet langer kwaad stichte. Hoe vaak hebben wij het al niet gehoord: het doctoraat moet aan een universiteit blijven? Of: beslissingen inzake doctoraten moeten uitgaan van den heelen senaat?

Nog deze week redeneert prof. Hepp in deze richting. Maar ik wilde wel, dat de feiten zelf aan het woord gelaten werden: teneinde advocaten, rechters, leeraren, benoembaar te krijgen bij de overheid, heeft de Vrije Universiteit het moeten aanzien, dat de theologische faculteit werd uitgesloten van de beslissing over hun promotie.

Ik zeg niet, dat deze beslissing der overheid gezond is. Blijkbaar is haar tegen de theologische faculteit van V.U. of van Nijmegen (roomsch) gericht afwerend gebaar een poging, om die bepaalde doctoraten, waaraan de overheid wel civiel effect verbinden wil, vrij te houden van het confessionele zuurdeeg, dat niettemin naar onze meening het brood van alle faculteiten heeft te doortrekken. Hoe het zij, de V.U. heeft het er voor over gehad, dat zij in de overheidsklem vast kwam te zitten. Zoolang nu niet van kerkelijke zijde dit een oorzaak is, om haar eenig verwijt te doen, moest men van universitaire zijde maar niet de kerken in haar discussies over Kampen bemoeilijken door het inbrengen van bezwaren, die op ficties berusten. Hoogleraren der V.U. behooren de kerken te dienen met adviezen, die met name in hun beweringen aangaande universiteit en wetgever altijd werkelijkheidsgetrouw zijn.

Komen we thans tot 't Academisch Statuut zelf. De door prof. dr. H. H. Kuyper in overweging gegeven gedachte van promotie van leerlingen van Kampen onder leiding van een Kamper hoogleraar, maar dan aan de Vrije Universiteit, gaat blijkbaar uit van een suggestie van het Academisch Statuut, sluit zich althans daarbij aan. We zullen de paragrafen, die op een en ander betrekking hebben, laten spreken.

Vooraf moeten ons evenwel twee dingen van het hart: a. eigenlijk hebben noch de theologische faculteit der V.U., noch eventueel Kampen in zijn promoties zich aan dit Academisch Statuut anders dan vrijwillig te binden; en zeker kan men de kerken in haar afbouw van haar eigen hogeschool er niet mee lastig vallen, evenmin als de theologische faculteit, waarvoor de kerken collecteeren, er door de kerken om wordt lastig gevallen. De kerken hebben thans weer drie jaar te studeeren over dat Academisch Statuut. Want het gaat om Kampen. Hebben ze zich ook drie jaar lang over dat Statuut bekommerd, toen het er over liep, den steun voor de Vrije Universiteit steeds meer uit te breiden? Toen het er over ging, kerkeraden tot lid der vereeniging voor Hooger Onderwijs te maken? Antwoord: neen! Want als het dien kant uit gaat, voelt ieder zich vrij van dat Academisch Statuut;

b. het Academisch Statuut pleit vóór toekenning van het promotierecht aan Kampen gegeven eenmaal het feit, dat men daar opleidt.

Wat a. betreft, het Academisch Statuut (Koninkl. Besluit van 15 Juni 1921, Staatsblad no. 800) is een „wijziging en nadere vaststelling van het... gewijzigde Koninkl. Besluit van 27 April 1877... waarbij de in de artikelen 131, 137, 141 der Hooger-Onderwijs-wet bedoelde examens en promoties zijn vastgesteld”. Het raakt dus bepalingen van die wet, vult haar aan, geeft er een nadere uitwerking van, en kan dus nimmer van haar worden losgemaakt. Met andere woorden: het Academisch Statuut kan en wil niets afnemen van wat wij verleden week uit de Hooger-Onderwijs-wet hebben aangehaald. Het kan dus ook geen enkele wijziging brengen in wat toen kwam vast te staan, dat n.l. de theologische promoties der V.U. buiten bemoeiing van den wetgever staan. Het bepaalde met betrekking tot de „bijzondere universiteiten” (art. 184—200) is niet van toepassing op de faculteit der godgeleerdheid (daargelaten art. 186, a, waarover verleden week reeds werd gesproken). Art. 1, sub 1, zegt dan ook:

Onder universiteiten verstaat dit besluit alle openbare universiteiten binnen het Rijk, benevens al die bijzondere universiteiten aldaar, welke bedoeld zijn in een aanwijzing als bedoeld in art. 184 der hooger-onderwijs-wet.

Een Statuut nu, dat een nadere uitwerking wil zijn van drie artikelen der wet, welke voorafgaan aan de artikelen 184—200, kan dus het bepaalde bij laatstgenoemde artikelen niet willen te niet doen.

Fictielijk konden we dan ook wel hier onze bespreking afbreken. De Vrije Universiteit behoeft niet te wachten op dit Academisch Statuut (dat trouwens al achttien jaar oud is!) om Kampen's professoren uit te noodigen tot het verleenen van bijstand bij promoties. Ze was daarin reeds van oude tijden af volkomen vrij. Dat men eerst thans met deze idee, als ware ze kersversch, voor den dag komt, en dan nog wel op een toon als: „Indien gij dien kant niet uit wilt, bewijst gij, dat het u om iets anders te doen is dan om hulp aan uw studenten”... dat bewijst, dat men het Academisch Statuut slechts daarom op de synode heeft gebracht, omdat men, nu ja, tenslotte wel voelde, dat er iets gebeuren moest, en dat evenmin als met een eenvoudig „neen” met een altijd verschuiven volstaan kon worden.

Trouwens, wat wil men toch de kerken aan dit Statuut binden, en met een fictieve noodzaak van zulke binding de kerken afschrikken van Kampen's promotierecht? Heeft soms de theologische faculteit der V.U., waarvan minstens twee leden er mee opereeren, zich aan dit Statuut gebonden? Welneen: de theologische faculteit der V.U. heeft terecht gevoeld, dat dit Academisch Statuut haar theologische vrijheid niet mocht binden. Mr. H. J. Smidt, in zijn met machtiging van den betrokken minister uitgegeven toelichting van het Statuut, 2e druk, Alphen a. d. Rijn, 1932, 132 v., merkt op:

De verandering, welke de theologische faculteit (der RIJKSuniversiteiten, K. S.) bij de wet op het hooger

ond
lena
den
feit
god
geen
Te
de z
cana
misa
dogm
dien
De
ook.
ma
Sta
ber
1.
des
lette
niet
alge
daat
2.
van
van
van
genc
K. S.
dore
Aa
heel
voor
vast
ezan
a-
zjn
b.
histo
Azie
gran
risc
van
goed
c.
N. T.
schie
Helle
verk
kunc
d.
tiek
relig
e.
gie
land
V.
voor
evan
te n
de v
de d
exeg
kerk
Da
getal
nog
Univ
pract
is ee
misch
er is
voers
Kam
van
vrij
wel
aan
verv
met
Kam
van
Rijks
lijke
ken
len;
zou
eer
Ik
mijn
Kon
let
Statu
Kam
leid
ons
der
Mr
depa
schrij
vakk
zoal
Bo
word
op st
hare
bruik
voor
stanc
prof
Da
onze
leidt